

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Дизайн	Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	Графічний дизайн	Рік навчання	3
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Обов'язкова
Спеціальність	022 Дизайн	Семестри	6

ТИПОГРАФІКА

Семестр 6 зима-весна 2024)

29 січня — 15 травня

Викладач Гальченко Валерій Юрійович, ст. викладач

E-mail galchenkovalery61@gmail.com

Дистанційні заняття Проводяться за розкладом у програмі zoom та листування у Telegram

Адреса к. 310, 308, поверх 3, корпус 3, вул. Мистецтв 11

Телефон 066-056-33-23; 057 706-28-11 (кафедра)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи та листування у Telegram й тільки у робочі дні та конференції у програмі zoom. Умови листування: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено — Т); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_ завдання. ілюстрації* — *jpeg, pdf, opis*. Окрім роздруківок для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту або в Telegram. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення дисциплін: Основи композиції і ПГ, Проєктування, Шрифт, Комп'ютерні технології.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Додаткові навчальні матеріали, слайди, ілюстрації тощо викладаються у групі Telegram

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка: ноутбук з можливістю виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань: Adobe In Design, Adobe Illustrator.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою дисципліни «Типографіка» є підготовка студентів до вивчення основних профільюючих дисциплін спеціалізації «Графічний дизайн»: «Проектування», «Макетування і моделювання упаковки» та «Авторська друкарська графіка» шляхом підготовки студентів до роботи із набірним шрифтом, який є важливою складовою частиною графічного дизайну. Основна спрямованість дисципліни визначається професійним сприйняттям особливостей шрифтової форми, як то: типи шрифту та його характерні історичні риси, здатність виражати зміст тексту через акцидентне та набірне рішення, засвоєння технічних засобів макетування одно- та багатосторінкових видань.

Завдання дисципліни полягають в засвоєнні естетики набірної та акцидентної типографіки. На оглядних вступних бесідах студенти знайомляться з історією світової типографіки та етапами еволюції набірної шрифту; засвоюють як класичні засоби організації текстової інформації так і модерністську естетику (експериментальною за формою) типографіку; закріплення проектно-технічних навичок творчого оперування із шрифтовими формами у різноманітних за жанрами контекстах.

Дисципліна забезпечує загальні та спеціальні компетентності:

ЗК 1 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК 6 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

СК 1 Здатність застосовувати сучасні методики проектування одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну

СК3 Здатність здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну

СК 10 Здатність застосовувати знання прикладних наук у професійній діяльності з графічного дизайну

Програмні результати навчання:

РН 1 Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.

РН 4 Визначати мету, завдання та етапи проектування.

РН 6 Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні.

РН 7 Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень.

РН 8 Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію.

РН 9 Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання.

РН 11 Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах.

РН 12 Дотримуватися стандартів проектування та технологій виготовлення об'єктів дизайну у професійній діяльності.

РН 13 Знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну.

РН 14 Використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації і творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні практики

РН 16 Враховувати властивості матеріалів та конструктивних побудов, застосовувати новітні технології у професійній діяльності

РН 17 Застосовувати сучасне загальне та спеціалізоване програмне забезпечення у професійній діяльності.

РН 18 Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів дизайну.

РН 19 Розробляти та представляти результати роботи у професійному середовищі, розуміти етапи досягнення успіху в професійній кар'єрі, враховувати сучасні тенденції ринку праці, проводити дослідження ринку, обирати відповідну бізнес-модель і розробляти бізнес-план професійної діяльності у сфері дизайну.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Основна спрямованість дисципліни визначається професійною здатністю володіння засобами шрифтової графіки на засаді набірною шрифту для виконання завдань з графічного дизайну, здатність володіти методами, законами та правилами побудови зображень, які використовуються в проекційному кресленні; здатність володіти базовими уявленнями про основи композиції і проектної графіки; здатність володіти засобами шрифтової графіки на засаді набірною шрифту для виконання завдань з графічного дизайну та роботою. Вирішується завдання творчого підходу в розкритті заданої теми за допомогою наборних шрифтів, підвищується рівень художньо-образного й тектонічно-конструктивного мислення студента; проектування верстки видань та книг з урахуванням всіх типографічних принципів та прийомів. Дисципліна вивчається протягом двох семестрів 3-го та 4-го курсів (7 кредитів ECTS, 210 навчальних години). Всього курс має 4 модулі та 8 тем. Формою контролю є екзаменаційні перегляди.

6 семестр передбачає 3 кредити ECTS, 90 навчальних години: 45 – аудиторних, 45 – самостійних.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна типографіка спрямована на практичні заняття у програмі Adobe InDesign та консультування студентів очно та дистанційно. Самостійна робота студента спрямована на пошук інформації за темою, вивчення аналогів, практичної роботи з набірним шрифтом у різноманітних за жанрами контекстах; макетування одношпальтових та багатошпальтових видань; проектування верстки видань з урахуванням всіх типографічних принципів та прийомів.

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять необхідно вимкнути звук мобільних телефонів як студентам, так і викладачу. За необхідності студент має спитати дозволу вийти з аудиторії (окрім заліку). Вітається власна думка з теми заняття, аргументоване відстоювання позиції. У разі відрядження, хвороби тощо викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю із завідувачем кафедри та студентами.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтверджені). Запізнення на заняття не вітаються. Якщо студент пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її вдома та показати результат роботи на наступному занятті.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні екзаменів тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час перегляду помічен плагіат, копіювання та використання чужих робіт можливе відрахування.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
1 тижд	1	практичне	Інтерпретація текстового повідомлення. Використання візуальної та функціональної можливості набірного шрифту.	3	нариси від руки, комп'ютерні файли, роздруківки	2 плакати
2 тижд		практичне	Створення серії плакатів для виставки «Мій ХУДПРОМ»	3	комп'ютерні файли, роздруківки	програма Adobe Illustrator
3 тижд	2	практичне	Створення шрифтового логотипу на основі набірного шрифту. Пошук асоціативних символів за допомогою типографіки.	3	комп'ютерні файли	3 варіанти
4 тижд		практичне	Фінальний пошук шрифтових асоціативних логотипів.	3	комп'ютерні файли	Роздруківка приноситься на заняття
5 тижд	3	практичне	Верстка брошури 20 правил типографіки. Ознайомлення з основними типографічними правилами верстки	3	комп'ютерні файли	Формат А-6, 16 сторінок

6 тижд		практичне	Створити єдину стилістику верстки для брошури: естетичну і функціональну. Пошуки дизайну обкладинки та модульної сітки для розвороту.	3	комп'ютерні файли	програма Adobe In Design
7 тижд		практичне	Верстка тексту з урахуванням всіх типографічних принципів та прийомів. Підготовка брошури до друку	3	комп'ютерні файли	програма Adobe In Design
8 тижд		практичне	Контроль першого модулю: обов'язково вислати папку з електронними файлами викладачу та представити макети брошури та буклету	3	комп'ютерні файли, роздруківки.	Плакати принести в електронному вигляді
9 тижд	4	практичне	Вивчення типографічних засобів, що використовуються у наборі верстки, їх практичне застосування, робота з модульною сіткою.	3	комп'ютерні файли	Формат: 205 x 260, 32 сторінки
10 тижд		практичне	Створення обкладинки для багатосторінкового видання, форзацу, авантитулу.	3	комп'ютерні файли	програма Adobe In Design
11 тижд		практичне	Пошук стилістичного візуального рішення розворотів, ключових типографічних елементів. Розробка модульної сітки	3	комп'ютерні файли	програма Adobe In Design
12-13 тижд		практичне	Проектування верстки багатосторінкового видання з урахуванням всіх типографічних принципів та прийомів. Робота з модульною сіткою, використання технічних засобів комп'ютерної графіки	6	комп'ютерні файли	програма Adobe In Design
14 тижд		практичне	Підготовка видання до друку	3	комп'ютерні файли	Роздруківка приноситься на заняття
15 тижд		практичне	Контроль другого модулю: обов'язково вислати папку з електронними файлами викладачу та представити макети видання	3	комп'ютерні файли, роздруківки.	Плакати принести в електронному вигляді

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Модуль	Форма звітності	Бали
1	Модульний перегляд	0–45
2	Модульний перегляд	0–45
	Бонусні бали	0–10
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	Бали		Критерії оцінювання
	0–50	0–50	
A	50	50	Студент в повному обсязі опанував матеріал, продемонстрував уміння збирати та аналізувати інформацію, виконав типографічні роботи та дизайн і верстку видань на вищому професійному рівні, брав участь у конкурсах, виставках та фестивалях. Макети роздруковані вірно та професійно.
A	45	45	Студент в повному обсязі опанував матеріал, продемонстрував уміння збирати та аналізувати інформацію, виконав типографічні роботи та дизайн і верстку видань на вищому професійному рівні. Макети роздруковані вірно та професійно.
B	41 - 44	41 - 44	Студент в повному обсязі опанував матеріал. Експозиційна подача гармонійна
C	37 - 40	38 - 40	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив значні помилки, продемонстрував відсутність творчого підходу та вміння збирати та аналізувати інформації
D	32 - 36	32 -37	Студент не в повному обсязі опанував матеріал, робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками (малий обсяг, недостатні навички роботи з ПО, відсутність творчого підходу тощо), наявні проблеми з оформленням експозиції
E	30 - 33	30	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал, виконана робота має багато значних недоліків (відсутність творчого підходу, малий обсяг, недостатні навички роботи з ПО, невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

При вивченні дисципліни «Типографіка» застосовано ефективні методи контролю та самоконтролю, зокрема: методи практичного контролю: виконання практичних завдань (виконуються під час самостійної роботи), методи самоконтролю: самооцінювання виконаної роботи за наданими критеріями. Студент повинен показати результативність своєї практичної роботи та засвоєння всіх практичних та технічних засобів типографіки, досягнення нових принципово композиційних ідей у межах поставленої учбової задачі

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	задовільно	64–74	D
				60–63	E
добре	82–89	B	незадовільно (повторне проходження)	35–59	FX
	75–81	C		0–34	F

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові за участь студента у конкурсах та фестивалях (3–8 балів), а також участь у організації експозиції виставки та екзаменаційних переглядів (1–3 бали).

Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Іваненко Т. О. Оригінальність без меж: природа акцидентного шрифту. Х. : ХДАДМ, 2011. 184 с.; іл.
2. Іваненко Т.О. Габузян Едік. Проблеми становлення сучасних українських знаків алфавіту та їх розташування в системі Unicode. *Актуальні проблеми сучасного дизайну* : зб. тез міжн. наук.-практ. конф. (23 квітня 2020 р.), КНУТД. Київ, 2020. Т. 2. С. 73–75.
3. Іваненко Т. О. Шрифтовий дизайн : основи. Харків : ХДАДМ, 2019. 144 с.
4. Лесняк В. И. Акцидентний шрифт: 75 оригінальних шрифтов. Х. : Колорит, 2004. 140 с.
5. Лесняк В. И. Відтворення шрифтової спадщини : 40 оригінальних шрифтів. Київ : ArtHuss, 2020. 160 с.
6. Лесняк В. И. Графический дизайн (основы профессии). К. : Bios Design Books, 2009. 416 с.
7. Лесняк В. И. Модернистские и постмодернистские шрифты : 44 оригінальних шрифта Х. : Колорит, 2006. 148 с.
8. Clair K. A typographic workbook: A primer to history, techniques and artistry. New York: John Wiley & Sons, Inc., 1999. 371 p.
9. Hlavsa O. Typographia. Praha: SNTL, 1986. 512 s.
10. Meggs P. Type and image: the language of graphic design / Philip Meggs. – New York: Van Nostrand Reinhold, 1989. – 200 p
11. Morison S. The Typographic Book, 1450–1935 / Stanley Morison. – A Study of Fine Typography Through Five Centuries, 1963
12. Ruder, Emil Typographie: A Manual of Design. Niggli Verlag; 7th Revised edition, 2001. 274 p.
13. Tschichold J. The New Typography: A Handbook for Modern Designers / Jan Tschichold; transl. by Ruari McLean ; introduct. by Robin Kinross. – Berkeley (CA): University of California Press, 1995. – 236 p.
14. Typosphere: new fonts to make you think. Collins Design, 2007. 192 с.